

การพัฒนารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูในการจัดการเรียนรู้ยุคใหม่
เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนอนุบาลเมืองอุทัยธานี
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 1*
DEVELOPMENT OF A MODEL FOR ENHANCING TEACHERS’
COMPETENCY IN MODERN LEARNING MANAGEMENT TO IMPROVE
LEARNERS’ QUALITY AT ANUBAN MUEANG UTHAI THANI SCHOOL
UNDER THE UTHAI THANI PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA
OFFICE 1

สมเกียรติ มาแก้ว

Somkiat Makaew

โรงเรียนอนุบาลเมืองอุทัยธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 1

Anuban Mueang Uthai Thani School under the Uthai Thani Primary Educational Service Area Office 1,
Thailand

Corresponding Author’s Email: Akkrawat_won@dusit.ac.th

วันที่รับบทความ : 26 กันยายน 2568; วันที่แก้ไขบทความ 27 ตุลาคม 2568; วันที่ตอบรับบทความ : 29 ตุลาคม 2568

Received 26 September 2025; Revised 27 October 2025; Accepted 29 October 2025

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานการพัฒนาสมรรถนะครูในการจัดการเรียนรู้ยุคใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน 2) เพื่อพัฒนารูปแบบการพัฒนา

Citation:

*

สมเกียรติ มาแก้ว. (2568). การพัฒนารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูในการจัดการเรียนรู้ยุคใหม่ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน
โรงเรียนอนุบาลเมืองอุทัยธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 1.

วารสารส่งเสริมและพัฒนาวิชาการสมัยใหม่, 3(5), 890-909.

Somkiat Makaew. (2025). Development Of A Model For Enhancing Teachers’ Competency In Modern
Learning Management To Improve Learners’ Quality At Anuban Mueang Uthai Thani School Under The
Uthai Thani Primary Educational Service Area Office 1.

Modern Academic Development And Promotion Journal, 3(5), 890-909.;

DOI: <https://doi.org/10.>

<https://so12.tci-thaijo.org/index.php/MADPIADP/>

สมรรถนะครูในการจัดการเรียนรู้ยุคใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน 3) เพื่อทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูในการจัดการเรียนรู้ยุคใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และ 4) เพื่อประเมินรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูในการจัดการเรียนรู้ยุคใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยมีการวิจัย 4 ระยะ ดังนี้ ระยะที่ 1 ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ฝ่ายบริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 72 คน และผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ระยะที่ 2 การพัฒนารูปแบบ ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน ระยะที่ 3 การศึกษาผลการทดลองใช้รูปแบบการ กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ครู จำนวน 56 คน ระยะที่ 4 การประเมินรูปแบบ ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ฝ่ายบริหาร ครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 72 คน และนักเรียน 312 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แบบสอบถาม 2) แบบสัมภาษณ์ 3) แบบทดสอบ และ 4) แบบประเมิน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา และใช้ค่าสถิติ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที ค่าคะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์ และค่าดัชนีลำดับความต้องการจำเป็น

ผลการวิจัย พบว่า 1) ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน สภาพปัจจุบัน โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านการวางแผนการจัดการเรียนรู้ สภาพที่คาดหวัง โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ และความต้องการจำเป็น เมื่อจัดลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และด้านการวางแผน การจัดการเรียนรู้ตามลำดับ 2) ผลการสร้างรูปแบบ ที่พัฒนาขึ้นมี 6 องค์ประกอบ คือ (1) หลักการ (2) วัตถุประสงค์ (3) เนื้อหา (4) การดำเนินการ (5) การประเมินผล และ (6) เงื่อนไขความสำเร็จ ซึ่งรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบมีความถูกต้องและความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 3) ผลการทดลองใช้รูปแบบ พบว่า (1) ผลการประเมินความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนเชิงรุกของครู โดยรวมมีระดับพัฒนาการอยู่ในระดับ สูงมาก และพบว่า หลังการพัฒนาสูงกว่าก่อนการพัฒนายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (2) ผลการประเมินความสามารถในการจัดการเรียนการสอนเชิงรุกของครูยุคใหม่ โดยรวมอยู่ในระดับมาก 4) ผลการประเมินรูปแบบ พบว่า (1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับชั้น ป.6 ระหว่างปี 2565 กับปี 2566 เพิ่มขึ้น ร้อยละ 6 (2) ผลการประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (3) ผลการประเมินความพึงพอใจของฝ่ายบริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่อรูปแบบ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (4) ผลการ

ประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนเชิงรุก โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: การจัดการเรียนรู้ยุคใหม่, สมรรถนะครู

Abstract

This research article has the following objectives: 1) study the fundamental information concerning the development of teachers' competencies in modern learning management for improving student quality 2) develop a model for enhancing teachers' competencies in modern learning management to improve student quality 3) implement the developed model; and 4) evaluate the model's effectiveness The study was conducted in four phases as follows Phase 1: Study of the fundamental information. The participants included 72 individuals comprising school administrators, teachers, and school board members, along with 5 experts Phase 2: Model development. The participants were 9 experts Phase 3: Model implementation. The target group consisted of 56 teachers Phase 4: Model evaluation. The participants included 72 individuals comprising school administrators, teachers, and school board members, as well as 312 students. The research instruments consisted of (1) questionnaires, (2) interview forms, (3) achievement tests, and (4) evaluation forms. Data were analyzed using content analysis and statistical methods including percentage, mean, standard deviation, t-test, relative development score, and the Priority Needs Index (PNI Modified).

The research findings revealed that:

1. From the study of the fundamental information, the current situation was at a high level overall, with the highest mean score in the area of learning management planning. The desired condition was at the highest level overall, with the highest mean score in learning assessment and evaluation. The priority

needs ranked from highest to lowest were: learning assessment and evaluation, learning activity management, and learning management planning.

2. The developed model consisted of six components: (1) principles, (2) objectives, (3) content, (4) implementation, (5) evaluation, and (6) success conditions. The model and its manual were evaluated by experts as highly appropriate and valid.

3. The results of the model implementation indicated that (1) teachers' knowledge and understanding of active learning management were at a very high level, and their post-development scores were significantly higher than pre-development scores at the .05 level of statistical significance; (2) teachers' abilities in modern active learning management were at a high level overall.

4. The evaluation of the model revealed that (1) the academic achievement of Grade 6 students increased by 6 percent from the 2022 academic year to the 2023 academic year; (2) the model's feasibility and usefulness were rated at the highest level overall; (3) administrators, teachers, and school board members were highly satisfied with the model; and (4) students' satisfaction with active learning management was also at the highest level overall.

Keywords: Modern Learning Management, Teacher Competency

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรของประเทศ ความเหลื่อมล้ำของการกระจายรายได้และวิกฤติด้านสิ่งแวดล้อม โดยนายยุทธศาสตร์ชาติมาเป็นกรอบความคิดสำคัญในการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ มีสาระสำคัญ ดังนี้ กำหนดวิสัยทัศน์ไว้ว่า คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21 และสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2560, หน้า 100 -108) ได้นำกล่าวในยุทธศาสตร์ที่ 2 ไว้ดังนี้ การผลิตและพัฒนากำลังคน การวิจัยและนวัตกรรม เพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ มี

เป้าหมายพัฒนากำลังคนให้มีทักษะ และสมรรถนะตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน และการพัฒนาเศรษฐกิจสังคมของประเทศ ฉะนั้นสถาบันการศึกษาและหน่วยงานที่จัดการศึกษา ต้องผลิตบัณฑิตให้มีความเชี่ยวชาญและเป็นเลิศเฉพาะด้าน ตลอดจนให้มีการวิจัยและพัฒนาเพื่อสร้างองค์ความรู้และนวัตกรรมที่สร้างผลผลิตและมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ การพัฒนากำลังคนให้มีสมรรถนะในสาขาที่ตรงตามความต้องการของตลาดงานและการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ โดยเฉพาะด้านการวิจัยและนวัตกรรมเพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

การกำหนดสมรรถนะของครูกำหนดเป็น 2 ประเภท คือ สมรรถนะหลักและสมรรถนะตามสายงานที่ปฏิบัติและมีการประเมินสมรรถนะในการปฏิบัติงานของครูโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินผลการปฏิบัติงานของครูผู้สอนและใช้เป็นฐานข้อมูลในการกำหนดกรอบการพัฒนาครู ตามนโยบายพัฒนาครูทั้งระบบซึ่งมีกรอบความคิดมาจากแนวคิดของ McClelland (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน, 2558, หน้า 2 - 3) นักจิตวิทยาของมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ดได้อธิบายกล่าวถึงสมรรถนะไว้ว่า “สมรรถนะเป็นคุณลักษณะของบุคคลเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงาน ประกอบด้วย ความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skills) ความสามารถ (Ability) และคุณลักษณะอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน (Other Characteristics) และเป็นคุณลักษณะเชิงพฤติกรรมที่ทำให้บุคลากรในองค์กรปฏิบัติงานได้ผลงานที่โดดเด่นกว่าคนอื่น ๆ ในสถานการณ์ที่หลากหลายซึ่งเกิดจากแรงผลักดันเบื้องต้น (Motives) อุปนิสัย (Traits) ภาพลักษณ์ภายใน (Self-image) และบทบาทที่แสดงออกต่อสังคม (Social role) ที่แตกต่างกันทำให้แสดงพฤติกรรมการทำงานที่ต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาสมรรถนะการบริหารทรัพยากรบุคคลแนวใหม่ภาครัฐของสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน โดยส่งเสริมสนับสนุนให้ส่วนราชการบริหารทรัพยากรบุคคลตามกรอบมาตรฐานความสำเร็จด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล (Standard for Success) เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อความสำเร็จของส่วนราชการ การพัฒนาสมรรถนะของครูผู้สอนจึงมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อการพัฒนาการศึกษาในปัจจุบัน

โรงเรียนอนุบาลเมืองอุทัยธานีเป็นสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 1 ซึ่งเปิดทำการเรียนการสอนใน 2 ระดับ คือ ตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลปีที่ 1 จนถึงระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยมีพันธกิจหลักในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามวิสัยทัศน์ที่มุ่งมั่นจะเป็น “โรงเรียนชั้นนำระดับภาค พร้อมสู่มาตรฐานสากล บนพื้นฐานหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” เพื่อสร้าง “เด็กอุทัยสูงค่า มี

ปัญหา“ความดี” ตามเอกลักษณ์ของโรงเรียน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าว โรงเรียนได้กำหนดกลยุทธ์การพัฒนาที่สำคัญไว้หลายประการ โดยเฉพาะกลยุทธ์ที่ 2 “สร้างโอกาสในการเข้าถึงบริการการศึกษาที่มีคุณภาพ มีมาตรฐาน และลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา” และกลยุทธ์ที่ 3 “ยกระดับคุณภาพการศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21” ซึ่งเป็นกลยุทธ์ที่สะท้อนถึงความมุ่งมั่นของโรงเรียนในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้มีคุณภาพสูงและเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด อย่างไรก็ตาม จากการวิเคราะห์ข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผ่านมา กลับพบปัญหาสำคัญที่สวนทางกับเป้าหมายดังกล่าว

จากการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 โรงเรียนอนุบาลเมืองอุทัยธานี ในช่วงปีการศึกษา 2565 และ 2566 พบว่าผลการเรียนของนักเรียนโดยรวมมีแนวโน้มลดลงอย่างมีนัยสำคัญ สะท้อนให้เห็นถึงปัญหาด้านคุณภาพการจัดการศึกษาที่อาจเกิดขึ้น ข้อมูลจากตารางแสดงให้เห็นว่าคะแนนเฉลี่ยรวมของ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ลดลงจาก 92.47 คะแนน ในปีการศึกษา 2565 เหลือเพียง 83.48 คะแนน ในปีการศึกษา 2566 คิดเป็นคะแนนที่ลดลงเฉลี่ยถึง 8.99 คะแนน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มสาระวิชาหลักที่พบปัญหาเด่นชัดคือ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ คะแนนลดลงมากที่สุดถึง 23.28 คะแนน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย คะแนนลดลง 12.53 คะแนน และกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ คะแนนลดลง 9.83 คะแนน แม้จะมีบางกลุ่มสาระการเรียนรู้ เช่น สังคมศึกษา และสุขศึกษา ที่มีคะแนนเพิ่มขึ้นเล็กน้อย แต่ภาพรวมที่คะแนนลดลงอย่างต่อเนื่องในกลุ่มสาระวิชาสำคัญหลายด้าน แสดงให้เห็นถึง ช่องว่างและปัญหาที่จำเป็นต้องได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน (โรงเรียนอนุบาลเมืองอุทัยธานี, 2567)

ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนอนุบาลเมืองอุทัยธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 1 ได้พยายามยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้ตามนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัดและการปฏิบัติงานตามโครงการพัฒนารูปแบบครบวงจร โดยให้โรงเรียนมุ่งเน้นการพัฒนาทักษะชีวิตแก่นักเรียน สร้างแรงบันดาลใจให้เกิดกระบวนการคิดและแก้ปัญหาให้สามารถเติบโตในสังคมอย่างมีคุณค่า และจากการวิเคราะห์จุดแข็งจุดอ่อนของโรงเรียน พบว่า มีปัจจัยสนับสนุนทางด้านทรัพยากรมีความพร้อมและสภาพชุมชนมีความพร้อมและมีครูสอนครบชั้น ครบตามวิชาเอกที่ต้องการ นอกจากนี้ครูผู้สอนส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาทักษะใหม่ ๆ เพื่อนำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้เท่าทันกับการพัฒนาและการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา

มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน มีคุณภาพอยู่ในระดับ ดีเยี่ยม จุดที่ควรพัฒนา ได้แก่ การพัฒนานักเรียนที่มีผลการเรียนอ่อน ปานกลางให้มีศักยภาพเพิ่มขึ้น สามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองไปพร้อมกับเด็กเก่งได้ และมาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีคุณภาพอยู่ในระดับดีเยี่ยม จุดที่ควรพัฒนา ได้แก่ การพัฒนาครูและบุคลากรด้านภาษาอังกฤษ ให้ได้ระดับ A1 – B2 ขึ้นไป การเพิ่มศักยภาพด้านการใช้ ICT ระดับสูงยิ่งขึ้นให้ครูและบุคลากร และจากการวิเคราะห์ถึงปัจจัยที่จะส่งผลให้เกิดจุดที่ควรพัฒนา คือ การพัฒนาสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนของครูและบุคลากรให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ดังนั้นผู้วิจัยซึ่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เป็นแบบอย่างที่ดีมีความเหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของโลก และมีการพัฒนาสมรรถนะของครูในยุคใหม่ โดยการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกคนในโรงเรียนในการออกแบบ วินิจฉัยปัญหาของโรงเรียน พัฒนา ประสานการทำงาน ร่วมกันคิด ร่วมกันวางแผน ร่วมกันดำเนินการกิจตลอดจนร่วมกันสะท้อนผลการปฏิบัติ ซึ่งผู้วิจัยมีคาดหวังว่าจะได้แนวทางปฏิบัติที่ดีเหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนอนุบาลเมืองอุทัยธานี ในการพัฒนาสมรรถนะของครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในยุคใหม่ อย่างมีประสิทธิภาพและให้เป็นแบบอย่างของสถานศึกษาในการพัฒนาทรัพยากรบุคคลให้มีคุณภาพสามารถเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานการพัฒนาสมรรถนะครูในการจัดการเรียนรู้ยุคใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนอนุบาลเมืองอุทัยธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 1
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูในการจัดการเรียนรู้ยุคใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนอนุบาลเมืองอุทัยธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 1
3. เพื่อทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูในการจัดการเรียนรู้ยุคใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนอนุบาลเมืองอุทัยธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 1

4. เพื่อประเมินรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูในการจัดการเรียนรู้ยุคใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนอนุบาลเมืองอุทัยธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 1

การทบทวนวรรณกรรม

การพัฒนารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูในการจัดการเรียนรู้ยุคใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนอนุบาลเมืองอุทัยธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 1 ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

กัลยา พงศ์ศิริ (2567) กล่าวว่า รูปแบบ หมายถึง สิ่งที่เป็นโครงสร้างหรือแบบจำลองของเรื่องที่ต้องการศึกษาที่แสดงความสัมพันธ์ให้เห็นถึงโครงสร้างทางความคิด องค์ประกอบต่าง ๆ ซึ่งมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันแสดงขั้นตอนการทำงานมีหลักการและแนวคิดในการอธิบายถึงปรากฏการณ์ต่าง ๆ เพื่อนำข้อคิดเห็นที่ได้ไปเป็นข้อมูลในการพัฒนาต่อไป

Cummings and Worley (2013) กล่าวว่า Model ไวโนอิธานศัพท์ว่าเป็นการย่อส่วน (Simplification) ปรากฏการณ์อย่างหนึ่งอย่างใดให้ง่ายต่อการศึกษาและทำความเข้าใจ เป็นการแสดงให้เห็นแบบแผนที่เป็นรูปธรรมของทฤษฎี หรือเป็นการประพฤติปฏิบัติในเชิงอุดมคติเพื่อให้คนอื่น ๆ สามารถเรียนรู้หรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตน โดยอ้างอิงหรือดัดแปลงจากพฤติกรรมที่แสดงให้เห็นเป็นแบบอย่าง

กล่าวโดยสรุปได้ว่า รูปแบบ หมายถึง โครงสร้างหรือแบบจำลองของปรากฏการณ์ต่าง ๆ ที่ผ่านการศึกษาและพัฒนาขึ้นมา ให้ง่ายต่อการศึกษาและทำความเข้าใจ เป็นการแสดงให้เห็นแบบแผนที่เป็นรูปธรรมของหลักปรัชญา ทฤษฎีหลักการ แนวคิดและความเชื่อที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นการแสดงโครงสร้างทางความคิดหรือองค์ประกอบ และความสัมพันธ์ขององค์ประกอบที่สำคัญเป็นขั้นเป็นตอนสำหรับถ่ายทอดความสัมพันธ์ขององค์ประกอบ โดยใช้สื่อหรือเครื่องมือเข้าช่วยเพื่อทำให้เกิดความรู้ ความเข้าใจได้ง่ายและกระชับถูกต้อง สามารถตรวจสอบ และเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจได้

อลิษา ถิ่นใหญ่ (2566) กล่าวว่า การพัฒนารูปแบบ หมายถึง การกำหนดเป้าหมาย โครงสร้างและสร้างสื่อและการติดตามประเมินผล การทำความเข้าใจในลักษณะและธรรมชาติของผู้เรียน ตลอดจนไปถึงการเรียนรู้ของผู้เรียนโดยผู้สอนจะต้องเข้าใจและเรียนรู้ว่าผู้เรียนมีพื้นฐาน และพัฒนาไปในรูปแบบใด สามารถอธิบายและคาดหมายผลจากการพัฒนารูปแบบได้

โดยการใช้เครื่องมือและสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียนในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ไปด้วยกัน

พลชัย ชุมปัญญา (2566) กล่าวว่า การพัฒนารูปแบบ หมายถึง การสร้างรูปแบบที่สัมพันธ์กันจากกรอบแนวคิดพื้นฐาน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพยากรณ์ผลจากการใช้รูปแบบ แบ่งเป็น 2 ขั้นตอน คือ 1) การพัฒนารูปแบบ คือ การสร้างรูปแบบจำลองขึ้นมา โดยอาศัยข้อมูลจากการศึกษา หรือจากบุคคล 2) ทดสอบความเที่ยงตรงของรูปแบบ คือ นำรูปแบบจำลองที่สร้างขึ้นไปตรวจสอบความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ของรูปแบบ หรือทดลองใช้ต่อไป

กล่าวโดยสรุปได้ว่า การสร้างและพัฒนารูปแบบ เป็นกระบวนการที่เราสร้างขึ้นหรือปรับปรุงโครงสร้างแบบแผน การดำเนินงานขององค์กรหรือหน่วยงาน ซึ่งไม่มีหลักเกณฑ์ที่แน่นอน รวมถึงวิธีการหรือกระบวนการว่าเป็นแบบใด อาจเป็นตัวแทนของสิ่งที่จับต้องได้ เช่น วัตถุ หรือสิ่งที่จับต้องไม่ได้ เช่น แนวคิด หรือระบบ โดยรูปแบบที่ได้จะมีลักษณะเฉพาะขึ้นอยู่กับผู้ที่ศึกษา ส่วนมากประกอบด้วย 2 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การสร้างหรือพัฒนารูปแบบ และ 2) การทดสอบความเที่ยงตรงของรูปแบบ

ความสำคัญของสมรรถนะครูในการจัดการเรียนรู้

เสาวลักษณ์ ประมานและคณะ (2565) กล่าวว่า สมรรถนะครู จะบ่งบอกถึงความสามารถที่อยู่ในตัวครูที่จะนำมาส่งเสริมการทำงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น และสอดคล้องกันในหลายด้านแตกต่างกันตามบริบทต่าง ๆ ซึ่งครูจะต้อง มีสมรรถนะที่สามารถนำมาปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับการทำงาน บทบาทหน้าที่ในวิชาชีพ และจะต้องมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ให้สามารถส่งเสริมพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้สูงสุด ควร มีสมรรถนะที่ตรงกับศาสตร์ของตนเองเพื่อสร้างประสบการณ์ให้กับผู้เรียนได้เหมาะสม

กล่าวโดยสรุปได้ว่า ความสำคัญของสมรรถนะครูในการจัดการเรียนรู้ คือ สมรรถนะครูเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยยกระดับคุณภาพการศึกษา การมีครูที่มีความรู้ ความสามารถ และความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเอง จะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน ซึ่งมีผลต่ออนาคตของสังคมและประเทศชาติในภาพรวม

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาการพัฒนากระบวนการพัฒนาสมรรถนะครูในการจัดการเรียนรู้ยุคใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนอนุบาลเมืองอุทัยธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 1 ได้แก่ ครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง และนักเรียนที่กำลังศึกษาชั้นอนุบาลปีที่ 1 – ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2567 ซึ่งสามารถจำแนกกลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 2,983 คน (โรงเรียนอนุบาลเมืองอุทัยธานี, 2567)

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองนักเรียน และนักเรียนที่กำลังศึกษาชั้นอนุบาลปีที่ 1 – ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2566 ได้มาจากการเปิดตาราง Krejcie & Morgan (สุจิตรา เทียนสวัสดิ์, 2534) จากประชากร 2,983 คน ได้กลุ่มตัวอย่าง 700 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบวิเคราะห์เอกสาร เป็นแบบบันทึกข้อมูลจากการศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูในการจัดการเรียนรู้ยุคใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ใช้ในการวิจัยระยะที่ 1

2. แบบทดสอบ ใช้สำหรับทดสอบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ยุคใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ใช้ในการวิจัยระยะที่ 3

3. แบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน สภาพที่คาดหวัง และความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนรู้ยุคใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ใช้ในการวิจัยระยะที่ 1

4. แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง คือ แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการจัดการเรียนรู้ยุคใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ใช้ในการวิจัยระยะที่ 1

5. แบบบันทึกการประชุมสนทนากลุ่ม เป็นแบบบันทึกการประชุมสนทนากลุ่มเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ยุคใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ใช้ในการวิจัยระยะที่ 2 และระยะที่ 3

6. แบบประเมิน เป็นแบบประเมินความถูกต้องและความเหมาะสมของรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบ และประเมินความพึงพอใจต่อรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูในการจัดการเรียนรู้ยุคใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ใช้ในการวิจัยระยะที่ 2 และระยะที่ 4

การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ศึกษาแนวคิด หลักการสร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือการวิจัย

2. สร้างเครื่องมือการวิจัยเพื่อสรุปสาระสำคัญตามประเด็นที่ต้องการศึกษา

3. นำเครื่องมือการวิจัยที่สร้างขึ้นเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบคุณภาพและพิจารณาความเหมาะสมในด้านต่าง ๆ เช่น ความครอบคลุมของประเด็นที่ใช้วิเคราะห์ สังเคราะห์ความถูกต้อง ความชัดเจนของภาษาที่ใช้ และตรวจสอบคุณภาพของข้อคำถามด้านความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความสอดคล้องและความเหมาะสมของข้อคำถามรายข้อกับนิยามเชิงปฏิบัติการว่าเหมาะสมหรือไม่ ผู้วิจัยคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าความสอดคล้องเท่ากับ 0.80-1.00

4. รวบรวมข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 คน มาปรับปรุงแก้ไข แล้วนำเครื่องมือที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 30 คน แล้วนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมไปหาคุณภาพของเครื่องมือ โดยการวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) ด้วยวิธี Item total correlation ผู้วิจัยคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.22-0.77 และวิเคราะห์ความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) โดยใช้วิธีของ Cronbach

5. ปรับปรุง แก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ จากนั้นจัดพิมพ์เครื่องมือเป็นฉบับสมบูรณ์สำหรับนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ส่งเครื่องมือการวิจัยให้กลุ่มเป้าหมาย จำนวน 700 คน พร้อมทั้งขอความอนุเคราะห์ให้ตอบกลับ

2. ตรวจสอบและคัดแยกเครื่องมือการวิจัยที่สมบูรณ์ แล้วนำมาวิเคราะห์ ทั้ง 700 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 สังเคราะห์ประเด็นต่าง ๆ และนำประเด็นเหล่านั้นมาใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูในการจัดการเรียนรู้ยุคใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา และใช้ค่าสถิติ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น ค่าคะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์ และค่าดัชนีลำดับความต้องการจำเป็น

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยนำเสนอผลของการวิจัย 4 ประเด็น โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานการพัฒนาสมรรถนะครูในการจัดการเรียนรู้ยุคใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนอนุบาลเมืองอุทัยธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 1 สรุปได้ดังนี้

1.1 การศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย 1) แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบและการพัฒนารูปแบบ 2) แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาสมรรถนะครู 3) แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ยุคใหม่ 4) แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ยุคใหม่ 5) แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ยุคใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน 6) บริบทของโรงเรียนอนุบาลเมืองอุทัยธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 1 และ 7) งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.2 สภาพปัจจุบันในการจัดการเรียนรู้ยุคใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนอนุบาลเมืองอุทัยธานี โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ การวางแผนการจัดการเรียนรู้ รองลงมาคือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สภาพที่คาดหวังในการจัดการเรียนรู้ยุคใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนอนุบาลเมืองอุทัยธานี โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ รองลงมาคือ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนรู้ยุคใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนอนุบาลเมืองอุทัยธานี เมื่อจัดลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และด้านการวางแผนการจัดการเรียนรู้ ตามลำดับ

2. ผลการสร้างรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูในการจัดการเรียนรู้ยุคใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนอนุบาลเมืองอุทัยธานี พบว่า รูปแบบที่พัฒนาขึ้นมี 6 องค์ประกอบ คือ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหา 4) การดำเนินการ 5) การประเมินผล และ 6) เงื่อนไขความสำเร็จ ซึ่งรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบมีความถูกต้องและความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

3. ผลการพัฒนารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูในการจัดการเรียนรู้ยุคใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนอนุบาลเมืองอุทัยธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 1 สามารถสรุปผลการวิจัยดังนี้

3.1 ผลการประเมินความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสมรรถนะในการจัดการเรียนรู้ยุคใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยรวมมีระดับพัฒนาการอยู่ในระดับสูงมาก และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างคะแนนก่อนและหลังการพัฒนา พบว่า หลังการพัฒนาสูงกว่าก่อนการพัฒนาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.2 ผลการประเมินสมรรถนะในการจัดการเรียนรู้ยุคใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของครูโดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการวางแผนการจัดการเรียนรู้ รองลงมา คือ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามลำดับ

4. ผลการประเมินรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูในการจัดการเรียนรู้ยุคใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนอนุบาลเมืองอุทัยธานี สามารถสรุปผลการวิจัยดังนี้

4.1 ผลการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เปรียบเทียบระหว่างปีการศึกษา 2566 กับ ปีการศึกษา 2567 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนเพิ่มสูงขึ้น ร้อยละ 6

4.2 ผลการประเมินความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูในการจัดการเรียนรู้ยุคใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนอนุบาลเมืองอุทัยธานี โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด

4.3 ผลการประเมินความพึงพอใจของฝ่ายบริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่อรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูในการจัดการเรียนรู้ยุคใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนอนุบาลเมืองอุทัยธานี โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การประเมินผลรูปแบบ รองลงมา คือ วัตถุประสงค์ของรูปแบบ และเนื้อหาของรูปแบบ

4.4 ผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ยุคใหม่ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ รองลงมา คือ ด้านการวางแผนจัดการเรียนรู้ และด้านการวัดและประเมินผล

อภิปรายผล

จากสรุปผลการวิจัยมีประเด็นที่สำคัญที่นำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานการพัฒนาสมรรถนะครูในการจัดการเรียนรู้ยุคใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนอนุบาลเมืองอุทัยธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 1 สรุปได้ดังนี้ 1) การศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบและการพัฒนารูปแบบ แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาสมรรถนะครู แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ยุคใหม่ แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ยุคใหม่ แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ยุคใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน บริบทของโรงเรียนอนุบาลเมืองอุทัยธานี และ 7) งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 2) สภาพปัจจุบันในการจัดการเรียนรู้ยุคใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนอนุบาลเมืองอุทัยธานี โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การวางแผนการจัดการเรียนรู้ รองลงมาคือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สภาพที่คาดหวังในการจัดการเรียนรู้ยุคใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนอนุบาลเมืองอุทัยธานี โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ รองลงมาคือ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนรู้ยุคใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนอนุบาลเมืองอุทัยธานี เมื่อจัดลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และด้านการวางแผนการจัดการเรียนรู้ ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการวางแผน การจัดการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผลการเรียนรู้เป็นบทบาท หน้าที่ของครู ผู้สอนที่จะต้องปฏิบัติในการจัดการเรียนการสอนของครูทุกคน โดยการวางแผนการจัดการเรียนรู้ เป็นการจัดโครงสร้างหลักสูตร ลำดับความสัมพันธ์ของเนื้อหาและวิธีการพัฒนาการของเด็กและวัยรุ่น ทั้งกระบวนการเรียนรู้ ทักษะ ความรู้ความสามารถ ความสนใจ และพื้นฐานทางวัฒนธรรมของนักเรียน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ดี กระตุ้นผู้เรียนให้สนใจเข้าร่วมกิจกรรม จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนที่ได้เตรียมไว้ และการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ครูทุกคนจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในการวัด โดยจะต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ประเมินตามสภาพจริงและประเมินเพื่อพัฒนา สอดคล้องกับ ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2556) กล่าวว่า การวางแผนการเรียนรู้นี้เป็นกิจกรรมในการคาดคิดและกระทำของครูก่อนที่จะเริ่มดำเนินการสอนในวิชาใดวิชานึ่งนั่นเอง ซึ่งโดยทั่วไปจะประกอบด้วย การกำหนดจุดมุ่งหมาย การคัดเลือกเนื้อหา การกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน และการประเมินผล สอดคล้องกับวิทยา พัฒนเมธาดา (2560) กล่าวถึง หลักการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ไว้ว่า การที่ครูผู้สอนจะเลือกรูปแบบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้รูปแบบใด ต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการวัดและประเมินผลว่ามีวัตถุประสงค์อย่างไร เช่น 1) ต้องการวัดองค์ความรู้และทักษะปฏิบัติเบื้องต้นว่ามีเท่าใด ควรใช้รูปแบบการวัด (Test) 2)

ต้องการรู้ว่าผู้เรียนเกิดการเรียนรู้มากน้อยแค่ไหนจากการเรียนรู้ด้วยตนเอง ใช้การประเมิน (Assessment) เทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด 3) ต้องการทราบว่าผู้เรียนได้พัฒนาองค์ความรู้ใหม่ด้วยความคิดริเริ่มสร้างสรรค์จนเกิดประโยชน์ด้วยการประเมินแบบมีส่วนร่วมจากการยอมรับ ชื่นชม และให้รางวัล

2. ผลการสร้างรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูในการจัดการเรียนรู้ยุคใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนอนุบาลเมืองอุทัยธานี พบว่า รูปแบบที่พัฒนาขึ้นมี 6 องค์ประกอบ คือ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหา 4) การดำเนินการ 5) การประเมินผล และ 6) เงื่อนไขความสำเร็จ ซึ่งรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบมีความถูกต้องและความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากรูปแบบการจัดการเรียนรู้ยุคใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนอนุบาลเมืองอุทัยธานี ได้ผ่านกระบวนการสร้างและหาคุณภาพของรูปแบบเกิดจากการวิเคราะห์เพื่อระบุปัญหาและความต้องการในการจัดการเรียนรู้ยุคใหม่ โดยการสังเคราะห์แนวคิดทั้งจากนักการศึกษาต่างประเทศและนักการศึกษาในประเทศ เป็นการผสมผสานหลักการ แนวคิดที่ลงตัว จึงเป็นการพัฒนาตามขั้นตอนที่ถูกต้อง โดยเริ่มตั้งแต่การศึกษาแนวคิดรูปแบบและการพัฒนารูปแบบ แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาสมรรถนะครู แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ยุคใหม่ บริบทของโรงเรียนอนุบาลอุทัยธานี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จากนั้นดำเนินการศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการในการพัฒนาสมรรถนะครูในการจัดการเรียนรู้ยุคใหม่ ดำเนินการวิเคราะห์ห้องค์กร วิเคราะห์ห้องค์ประกอบและตัวชี้วัดการจัดการเรียนรู้ยุคใหม่ และดำเนินการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ สังเคราะห์ และดำเนินการพัฒนาเพื่อกำหนดองค์ประกอบของรูปแบบจึงได้รูปแบบที่มีความสมบูรณ์ สอดคล้องกับสกลการ สังข์ทอง (2562) กล่าวว่า องค์ประกอบของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ของนักการศึกษา ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) หลักการของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ คือ แนวคิดหรือทฤษฎีซึ่งเป็นพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ คือ เป้าหมายของการจัดการเรียนรู้ที่ต้องการให้เกิดขึ้นหลังจากใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ 3) กระบวนการจัดการเรียนรู้ คือ การจัดเนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้บรรยากาศการเรียนรู้รวมถึงเทคนิควิธีสอนต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ ซึ่งกระบวนการเรียนรู้ควรจัดเป็นขั้นตอนและในแต่ละขั้นก็必将มีความแตกต่างกันไปตามหลักการที่นำมาใช้ สอดคล้องกับ ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2563) ได้ศึกษา รูปแบบการพัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพในการศึกษาชั้นเรียนและการขึ้นนะ

โดยพี่เลี้ยงของมหาวิทยาลัย ผลการวิจัย พบว่า 1) สภาพการจัดการเรียนรู้ในปัจจุบันของครูโดยรวมอยู่ในระดับมากและปัญหาการจัดการเรียนรู้ของครูโดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) รูปแบบประกอบด้วยความเป็นมา หลักการ วัตถุประสงค์ การจัดกิจกรรม สื่อและแหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผล และบริบทที่เอื้อต่อความสำเร็จ และคู่มือการใช้โดยรูปแบบมีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมาก

3. ผลการพัฒนาแบบการพัฒนาสมรรถนะครูในการจัดการเรียนรู้ยุคใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนอนุบาลเมืองอุทัยธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 1 พบว่า 1) ผลการประเมินความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสมรรถนะในการจัดการเรียนรู้ยุคใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยรวมมีระดับพัฒนาการอยู่ในระดับสูงมาก และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างคะแนนก่อนและหลังการพัฒนา พบว่า หลังการพัฒนาสูงกว่าก่อนการพัฒนาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 2) ผลการประเมินสมรรถนะในการจัดการเรียนรู้ยุคใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของครูโดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการวางแผนการจัดการเรียนรู้ รองลงมา คือ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ตามลำดับ สอดคล้องกับชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2563) ได้ศึกษารูปแบบการพัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพในการศึกษาชั้นเรียน และการชี้แนะโดยพี่เลี้ยงของมหาวิทยาลัย ผลการวิจัย พบว่า ผลการใช้รูปแบบ ในปี 2560 และการขยายผลการใช้รูปแบบในปี 2561 พบว่า 1) ครูมีความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 หลังพัฒนาปี 2560 ร้อยละ 79.00 และหลังการพัฒนาปี 2561 ร้อยละ 74.45 2) ครูมีความสามารถในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ในระดับมาก 3) ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ในระดับมาก และ 4) ครูมีความสามารถในการสะท้อนและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ในระดับมาก

4. ผลการประเมินรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูในการจัดการเรียนรู้ยุคใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนอนุบาลเมืองอุทัยธานี พบว่า 1) ผลการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เปรียบเทียบระหว่างปีการศึกษา 2566 กับ ปีการศึกษา 2567 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนเพิ่มสูงขึ้น ร้อยละ 6 2) ผลการประเมินความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูในการจัดการเรียนรู้ยุคใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนอนุบาลเมืองอุทัยธานี โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุด และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด 3) ผลการประเมินความพึง

พอใจของฝ่ายบริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่อรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูในการจัดการเรียนรู้ยุคใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนอนุบาลเมืองอุทัยธานี โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การประเมินผลรูปแบบรองลงมา คือ วัตถุประสงค์ของรูปแบบ และเนื้อหาของรูปแบบ และ 4) ผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ยุคใหม่ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ รองลงมา คือ ด้านการวางแผนจัดการเรียนรู้ และด้านการวัดและประเมินผลทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายได้มีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินงานร่วมกัน โดยอาศัยกระบวนการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม ได้เข้าร่วมการอบรมเชิงปฏิบัติการการจัดการเรียนการสอนเชิงรุก และจากการศึกษาดูงานโรงเรียนที่มีผลงานเชิงประจักษ์เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนเชิงรุก แล้วนำความรู้มาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจริง ทำให้ครูได้รับทราบถึงแนวทางในการจัดการเรียนการสอนชัดเจนขึ้น ตลอดจนนักเรียนได้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมมากขึ้น ทำให้นักเรียนมีความสนใจและตั้งใจในการเรียนมากขึ้น ทำให้นักเรียนเห็นคุณค่าและพัฒนาตนเองให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางบวก ทำให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มสูงขึ้น สอดคล้องกับชรินทร์ ชะเอมเทศ (2561) ได้ศึกษา การใช้รูปแบบการสอน Active Learning เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการบัญชีบริหารสำหรับผู้เรียนระดับ ปวส. 2 สาขาการบัญชี ผลการวิจัย พบว่า 1) บทเรียนวิชาการบัญชีบริหารที่ใช้รูปแบบการสอน Active Learning มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์หลังการเรียนวิชาการบัญชีบริหาร โดยใช้รูปแบบการสอน Active Learning สูงกว่าก่อนเรียน และ 3) ผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียน การสอนวิชาการบัญชีบริหาร โดยใช้รูปแบบการสอน Active Learning อยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับจุฑามาศ เพิ่มพูนเจริญยศ (2561) ได้ศึกษา การพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุกผ่านห้องเรียนอัจฉริยะสำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลไทรโยค ผลการวิจัย พบว่า ความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกผ่านห้องเรียนอัจฉริยะ พบว่า โดยรวมผู้เรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับพึงพอใจมาก สรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้เชิงรุกผ่านห้องเรียนอัจฉริยะช่วยกระตุ้นหรือสร้างความสนใจให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ ทักษะกระบวนการคิดวิเคราะห์ ได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง อิสระในการค้นคว้าหาความรู้ มีเทคโนโลยีที่หลากหลายมาช่วยสนับสนุนและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

องค์ความรู้ใหม่

องค์ความรู้ใหม่จากงานวิจัยการพัฒนา รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูในการจัดการเรียนรู้ยุคใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนอนุบาลเมืองอุทัยธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 1 พบว่า การจัดการเรียนรู้ยุคใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนนั้น ปัจจัยที่จะนำไปสู่ความสำเร็จได้ต้องประกอบด้วย การสร้างความรู้ความเข้าใจสำหรับครูผู้สอนให้สามารถจัดการเรียนรู้ยุคใหม่ ซึ่งเป็นแนวทางการสอนที่มุ่งเน้นให้นักเรียนมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ในกระบวนการเรียนรู้ผ่านการทำกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การแก้ปัญหา การอภิปราย การทำงานกลุ่มหรือการทดลอง ในที่นี้ครูจะทำหน้าที่เป็นผู้นำทางและผู้สนับสนุนมากกว่าผู้บรรยาย เน้นการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ การทำงานร่วมกัน และการเรียนรู้ด้วยตัวเองปลูกฝังให้ผู้เรียนได้เข้าใจถึงการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ และรับผิดชอบการเรียนรู้ของตนเองมีการส่งเสริมการเรียนรู้แบบร่วมมือและการทำงานเป็นทีมให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นเมื่อมีการปฏิบัติจริงมีการทดลองแก้ปัญหา และการทำโครงการช่วยเสริมความเข้าใจ รวมถึงการรับฟังความคิดเห็นจากผู้อื่นซึ่งกระบวนการนี้จะเป็นการช่วยในการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนรู้ การประยุกต์ใช้ความรู้เน้นการใช้ความรู้ในสถานการณ์จริงหรือสถานการณ์ที่จำลองขึ้นกล่าวได้ว่าประโยชน์ของการจัดการเรียนรู้ยุคใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน คือ การเพิ่มความเข้าใจและความจำช่วยให้นักเรียนมีส่วนร่วมและประสบการณ์การเรียนรู้ที่มากขึ้นช่วยให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพและยั่งยืนพัฒนาทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ทักษะการคิดวิเคราะห์ การทำงานเป็นทีม และการแก้ปัญหาถูกพัฒนาอย่างเต็มที่สร้างความมั่นใจในตนเองช่วยให้นักเรียนมีโอกาสในการแสดงความคิดเห็นและมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ ซึ่งเสริมสร้างความมั่นใจในตนเอง การจัดการเรียนรู้ยุคใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน จึงเป็นแนวทางที่สามารถปรับใช้ได้หลายบริบทการศึกษา ไม่ว่าจะเป็นระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา หรือระดับอุดมศึกษา เพื่อสร้างนักเรียนที่มีความรู้ ความสามารถ และทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในโลกปัจจุบัน

สรุป/ข้อเสนอแนะ

การศึกษาการพัฒนาสมรรถนะครูในการจัดการเรียนรู้ยุคใหม่ของโรงเรียนอนุบาลเมืองอุทัยธานีพบว่า สภาพปัจจุบันอยู่ในระดับมาก โดยครูมีจุดเด่นด้านการวางแผนและจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ส่วนความต้องการมากที่สุดคือด้านการวัดและประเมินผล รูปแบบที่พัฒนาขึ้นมี 6 องค์ประกอบ ได้แก่ หลักการ วัตถุประสงค์ เนื้อหา การดำเนินการ การประเมินผล และเงื่อนไข

ความสำเร็จ ผลการพัฒนาพบว่าครูมีความรู้และสมรรถนะเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนสูงขึ้นร้อยละ 6 และรูปแบบได้รับการประเมินว่ามีความเหมาะสม เป็นไปได้ และเป็นประโยชน์ในระดับมากที่สุด ทั้งจากผู้บริหาร ครู คณะกรรมการสถานศึกษา และนักเรียน

ข้อเสนอแนะการวิจัย 1. ผู้บริหารการศึกษาหรือผู้บริหารสถานศึกษาควรศึกษารายละเอียดและวิเคราะห์รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูในการจัดการเรียนรู้ยุคใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนอนุบาลเมืองอุทัยธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 1 ก่อนนำไปใช้ 2. จากผลการประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ดังนั้นผู้บริหารการศึกษาหรือผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการกำหนดนโยบายแนวทางหรือพัฒนาส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ยุคใหม่อย่างจริงจัง เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนเป็นสำคัญ 3. ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษารูปแบบในบริบทของสถานศึกษาที่มีขนาดใหญ่พิเศษ ระดับประถมศึกษา ดังนั้นควรมีการศึกษารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูในการจัดการเรียนรู้ยุคใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ในโรงเรียนขนาดที่แตกต่างกัน เพื่อจะเป็นข้อมูลในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทของแต่ละขนาดและความต้องการของสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- จุฑามาศ เพิ่มพูนเจริญยศ. (2561). *การพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุกผ่านห้องเรียนอัจฉริยะ สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลไทรโยค. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีปทุม.*
- ชรินทร์ ชะเอมเทศ. (2561). *การใช้รูปแบบการสอน Active Learning เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการบัญชีบริหาร สำหรับผู้เรียนระดับ ปวส. 2 สาขาการบัญชี. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยอาชีวศึกษาสันติราษฎร์ในพระอุปถัมภ์.*
- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2563). *รูปแบบการพัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพในการศึกษาชั้นเรียนและการชี้แนะโดยพี่เลี้ยงของมหาวิทยาลัย. วารสารวิชาการเครือข่ายบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ, 11(2), 75-92.*
- ทิตนา แคมมณี. (2559). *ศาสตร์การสอน องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.*

- ไพฑูรย์ สีนลารัตน์. (2556). *เปิด 6 อุปสรรคการทำงานครูไทย สอนหนัก ขาดจิตวิญญาณ ไร้ทักษะ ICT*. เรียกใช้เมื่อ 12 มีนาคม 2568 จาก <http://www.enn.co.th/5942>.
- โรงเรียนอนุบาลเมืองอุทัยธานี. (2567). *รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา โรงเรียนอนุบาลเมืองอุทัยธานี ประจำปีการศึกษา 2566*. อุทัยธานี: โรงเรียนอนุบาลเมืองอุทัยธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 1.
- วิทยา พัฒนเมธาดา. (2560). *การจัดการเรียนรู้ (Learning Management)*. เรียกใช้เมื่อ 12 มีนาคม 2568 จาก <https://www.kansuksa.com/8/>
- สกุลการ สังข์ทอง (2562). *การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ MECCA เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการอ่านอย่างมี วิจารณญาณสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย. ใน คุษณินพนธ์ปรัชญาคุษณิปณทิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน (การสอนภาษาไทย). มหาวิทยาลัยศิลปากร.*
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579*. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.